

e-mentor

DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ W WARSZAWIE
WSPÓŁWYDAWCA: FUNDACJA PROMOCJI I AKREDYTACJI KIERUNKÓW EKONOMICZNYCH

2014, nr 2 (54)

A. Kurczewska, *Przedsiębiorczość i ekonomia – separacja czy integracja?*, „e-mentor” 2014, nr 2 (54), s. 18–22,
<http://www.e-mentor.edu.pl/artukul/index/numer/54/id/1090>.

Przedsiębiorczość i ekonomia – separacja czy integracja?

Agnieszka Kurczewska

Celem artykułu jest przedstawienie relacji między naukową koncepcją przedsiębiorczości a ekonomią oraz nakreślenie perspektyw ich współlistnienia. Opisano w nim dwa podejścia naukowe do przedsiębiorczości: humanistyczno-społeczne i ekonomiczne. Zaprezentowano również postulat weryfikacji niektórych założeń ekonomii w oparciu o dorobek badawczy współczesnej przedsiębiorczości.

Postępująca atomizacja oraz rosnąca specjalizacja badań powodują, że mimo postępu różnorodne nauki i koncepcje naukowe stają się coraz bardziej rozróżnione, fragmentaryczne, osadza się je w bardzo wąskich i specyficznych kontekstach badawczych. W przypadku współczesnej przedsiębiorczości, traktowanej jako koncepcja naukowa, badacze, szukając nowych tematów rozważań i innowacyjnych metod badawczych, coraz rzadziej odwołują się do ekonomii. Jednocześnie dynamicznie rozwija się nurt humanistyczny i społeczny przedsiębiorczości, koncentrujący się na przedsiębiorczej jednostce. Podejmowana tematyka, wykorzystywana metodyka badań i sposoby interpretacji wyników w przypadku podejścia ekonomicznego i humanistyczno-społecznego są znacząco inne. Powoduje to wiele nieporozumień prowadzących do braku dialogu między naukami badającymi i opisującymi to samo zjawisko. Należy zatem podjąć kroki zmierzające do wyjaśnienia kilku podstawowych zagadnień, wokół których zbudowane są naukowe fundamenty przedsiębiorczości. Ponowne uwagi, jak się wydaje, wymaga przede wszystkim relacja między naukami ekonomicznymi a zagadnieniem przedsiębiorczości. Czy ich separacja jest uzasadniona i nieunikniona, czy może weryfikacja założeń jest w stanie doprowadzić do ich ponownej integracji?

W niniejszym artykule nie poddaje się krytyce pluralizmu badawczego i interdyscyplinarności, są one bowiem niezbędne w budowaniu podstaw zagadnień naukowych. Bogactwo różnorodnych i przenikających się koncepcji oraz podejść badawczych jest zgodne z postmodernistyczną skłonnością do łączenia teorii, systemów i porządków w nauce. Jednakże w przypadku nauk czy koncepcji naukowych relatywnie krótko

budujących swoją historię i akademicką tożsamość, w wyniku intensywnego czerpania z innych nauk, pojawia się niebezpieczeństwo utraty indywidualności i niezależności, a przede wszystkim ryzyko braku odpowiedzialności za dalszy rozwój. Wydaje się zatem słuszne, by w pewnym momencie wrócić do korzeni i określić, co zostało osiągnięte oraz jak wpływa to na dalszy postęp w badaniu przedsiębiorczości. Warto zastanowić się, jaką rolę dla przedsiębiorczości jako zagadnienia naukowego odgrywa obecnie ekonomia. Celem artykułu jest określenie relacji pomiędzy przedsiębiorczością i ekonomią oraz perspektyw ich dalszego współlistnienia.

Ekonomia a przedsiębiorczość

Przedsiębiorczość jako zagadnienie naukowe wywodzi się historycznie z ekonomii. Wydawałoby się zatem logiczne, że ekonomia i przedsiębiorczość powinny przenikać się, uzupełniać i inspirować. W rzeczywistości jest jednak inaczej. Wzajemne oddalenie się wynika z kierunków ich rozwoju. Przedsiębiorczość w XX w. konsekwentnie odseparowywała się od ekonomii, czerpiąc z dynamicznie rozwijających się nauk, takich jak psychologia, socjologia czy zarządzanie. Ponadto wraz z rozwojem przedsiębiorczości w wymiarze naukowym coraz wyraźniej zaczęto marginalizować przedsiębiorczość i przedsiębiorcę w teoriach ekonomicznych. Nawet pobieżny przegląd teorii ekonomicznych wskazuje, że ekonomia głównie nurtu nie podejmuje się wyjaśnienia zachowania przedsiębiorcy, mimo że przedsiębiorca jest pojęciem dla niej podstawowym.

W naukach ekonomicznych XVIII w. i wczesnych lat XIX w. przedsiębiorca był obecnym elementem rynku. Od XIX w. zaczęły powstawać i rozwijać się nowe koncepcje oraz teorie wykraczające w swoich zainteresowaniach poza osobę przedsiębiorcy jako wyznacznika procesów rynkowych. W wielu klasycznych teoriach ekonomicznych przedsiębiorca to pozbawiony cech ludzkich element rynku, podejmujący decyzje na podstawie racjonalnych kalkulacji. Analiza dorobku ekonomii przeprowadzona przez autorkę¹

¹ A. Kurczewska, *Przedsiębiorczość jako proces współoddziaływania sposobności i intencji przedsiębiorczych*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2013, s. 42–51.

Przedsiębiorczość i ekonomia – separacja czy integracja?

w książce *Przedsiębiorczość jako proces współoddziaływania sposobności i intencji przedsiębiorczych* dowodzi, że większość prac uwzględniających postać przedsiębiorcy powstała przed rokiem 1940 czy poza głównym nurtem ekonomii (szkoła austriacka).

Współczesna literatura z zakresu przedsiębiorczości koncentruje się na odtworzeniu procesu przedsiębiorczego. Autorzy starają się zrozumieć, dlaczego i w jaki sposób niektóre jednostki dostrzegają możliwości podjęcia przedsięwzięć przedsiębiorczych, a następnie, jeśli okazują się one atrakcyjne, z powodzeniem wprowadzają swe pomysły w życie. Coraz częściej opisuje się rolę emocji w podejmowaniu decyzji, przypisując istotne znaczenie nie tylko zdolnościom analitycznym przedsiębiorcy, ale również jego intuicji. W poznawaniu rzeczywistości przedsiębiorca posługuje się uproszczonymi regułami wnioskowania – heurystykami. Tematyka ta jest poruszana tylko w ramach niektórych dziedzin ekonomii, takich jak ekonomia behawioralna.

W rezultacie nałożenia się obu trendów – humanizacji przedsiębiorczości oraz wyłączania przedsiębiorcy z ekonomii głównego nurtu – może dojść do separacji przedsiębiorczości od ekonomii.

Przyczyny nieuwzględnienia w teorii ekonomii zagadnień związanych z przedsiębiorczością

Warto zastanowić się zatem nad przyczynami odseparowania ekonomii od przedsiębiorczości. Do najczęściej przytaczanych argumentów można zaliczyć następujące stwierdzenia²:

- Przedsiębiorcy są tak bardzo zróżnicowaną grupą, że definiowanie typowego, przeciętnego przedsiębiorcy jest bezpodstawne. Nie ma zgody, co do tego, kim jest i co robi przedsiębiorca³. Brak uniwersalności cech i zachowań przedsiębiorcy powoduje, że jest on trudny do uwzględnienia w teorii ekonomii⁴.
- Brak uwzględnienia innowacyjnego przedsiębiorcy w teoriach ekonomicznych spowodowany jest jego zmiennością, która powoduje trudności w opisywaniu jego zachowań, co wyklucza zagadnienie optymalizacji, preferowane w teoriach ekonomicznych⁵. Według W.J. Baumola przedsiębiorca obecny w modelach ekonomicznych

związanych z firmami jest często pozbawiony cech ludzkich i sprowadzony do funkcji „roboty” dokonującego kalkulacji. Jego rola ogranicza się do porównania obecnej i przyszłej wartości przychodów oraz kosztów.

- Brak zrozumienia przedsiębiorcy przez ekonomię wynika z kierunku rozwoju myśli ekonomicznej⁶. Przedsiębiorca został wykluczony z mikroekonomii najpierw w latach 30. XX w., kiedy to firma została uwzględniona w neoklasycznej teorii cen, a następnie w latach 80. XX w., kiedy teoria przedsiębiorstwa została przełożona na język teorii gier i ekonomii informacji. W dotychczasowej mikroekonomii przedsiębiorca jest czynnikiem tak pasywnym, że istniejące na rynku zasoby wydają się same na nim pojawiać dzięki mechanizmowi cen. Problem nieuwzględnienia przedsiębiorcy w teoriach ekonomii wynika również z dominacji modeli równowagi⁷.
- Brak rozwiniętych teorii ekonomicznych przedsiębiorcy jest spowodowany ograniczeniami dwóch najsilniejszych szkół ekonomii⁸. Neoklasyczna szkoła ekonomii zakłada, że każdy ma wolny dostęp do informacji, które są podstawą podejmowania decyzji, a decyzje te sprowadzają się do matematycznych kalkulacji oraz rozwiązywania problemu optymalizacji. Przedsiębiorca jest więc właściwie ignorowany. Natomiast szkołę austriacką, która w dużym stopniu podejmuje temat przedsiębiorcy, cechuje silny subiektywizm, co w efekcie prowadzi do wniosku, że niemożliwe jest przewidywanie zachowania przedsiębiorcy.
- Zaadaptowanie metodologii nauk matematycznych przez nauki ekonomiczne znacznie ograniczyło zainteresowanie przedsiębiorcą⁹. Problem więc tkwi nie w teoriach, ale w metodzie. Matematyka pomogła ekonomii w precyzowaniu myśli i zwiększyła wartość jej predykcji oraz przyspieszyła rozwój. Jednocześnie jednak wyeliminowała z ekonomii pierwiastek ludzki – przedsiębiorcę, czyniąc z niego nieaktywnego uczestnika rynku. Modele ekonomiczne, oparte na matematycznych wyliczeniach, bazują na stałych założeniach. W przypadku zmian warunków, typowych dla przedsiębiorczości, zdolność objaśniająca i sprawdzalność modeli jest niska.

² Szerzej: tamże, s. 51–53.

³ R.F. Hébert, A.N. Link, *In search of the meaning of entrepreneurship*, „Small Business Economics” 1989, Vol. 1, No. 1, s. 39–49.

⁴ W.B. Gartner, *A conceptual framework for describing the phenomenon of new venture creation*, „Academy of Management Review” 1985, Vol. 10, No. 4, s. 696–706.

⁵ W.J. Baumol, *Formal entrepreneurship theory in economics: Existence and bounds*, „Journal of Business Venturing” 1993, Vol. 8, No. 3, s. 197–210.

⁶ N.J. Foss, P.G. Klein, *Entrepreneurship: From Opportunity Discovery to Judgment*, Center for Strategic Management and Globalization, Copenhagen Business School, Copenhagen 2008.

⁷ B.A. Kirchoff, *Entrepreneurship's contribution to economics*, „Entrepreneurship Theory and Practice” 1991, Vol. 16, No. 2, s. 93–112.

⁸ M. Casson, *The entrepreneur. An economic theory, second edition*, Edward Elgar, Cheltenham UK – Northampton USA 2003.

⁹ R.F. Hébert, A.N. Link, dz.cyt.

Jak widać, istnieje wiele powodów, dla których nauki ekonomiczne nie stawiają w centrum swoich zainteresowań przedsiębiorcy i przedsiębiorczości. Związane jest to przede wszystkim z kierunkiem rozwoju ekonomii i jej postępującym zmatematyzowaniem, jak również specyfiką procesów przedsiębiorczych.

Dwie koncepcje przedsiębiorczości

Studia literatury wskazują na istnienie dwóch odrębnych koncepcji przedsiębiorczości, które wywodzą się z różnych dyscyplin akademickich sprzyjających krystalizowaniu się naukowego wymiaru przedsiębiorczości. Różnią się one znacząco, jeśli chodzi o centrum zainteresowania, rozumienie relacji między przedsiębiorczością a przedsiębiorstwem czy stosowane metody badawcze (tabela 1).

Koncepcja przedsiębiorczości w wymiarze humanistyczno-społecznym nie opisuje optymalnego procesu przedsiębiorczego, lecz rzeczywisty proces prowadzący do fizycznego powstania firmy czy wdrożenia projektu. I tym różni się od klasycznej ekonomii, której celem jest opisanie optymalnych, jak najbardziej uniwersalnych i właściwych procesów. Podejście ekonomiczne skupia się na konsekwencjach działań przedsiębiorczych, ale nie zważa na jednostki zaangażowane w proces tworzenia. Z kolei podejście humanistyczno-społeczne stara się

zrozumieć jednostkę wdrażającą w życie sposobności przedsiębiorcze, czyli badać przyczyny i determinanty procesów przedsiębiorczych. W podejściu humanistyczno-społecznym w centrum uwagi znajduje się postępująca przedsiębiorczo jednostka – jej cechy, wartości, charakterystyka. Przedsiębiorcza jednostka, która wdraża sposobności przedsiębiorcze, jest podstawą procesu przedsiębiorczego. Poprzez zrozumienie mechanizmów tego procesu szuka się przyczyn i źródeł fenomenu przedsiębiorczości.

Zaprezentowane koncepcje przedsiębiorczości są tak zróżnicowane, że trudno znaleźć podobieństwa między nimi. W obu koncepcjach przedstawiciele stawiają inne pytania badawcze, posługują się innym językiem, obierają różną metodykę badań. Uzupełniają się, należy więc traktować je równorzędnie, a nie przeciwstawiać sobie. Problem polega na tym, że historycznie jako pierwsza rozwinęła się koncepcja ekonomiczna, zatem badano konsekwencje zjawiska czy procesu, którego istoty i przyczyn nie rozpoznano. Doprowadziło to do wielu nieporozumień i spowodowało, że przedsiębiorczość nie rozwijała się szybko w pierwszych fazach swej krystalizacji. Należy zauważyć, że choć tylko jedna koncepcja przedsiębiorczości związana jest bezpośrednio z ekonomią, nie może być rozwijana bez istnienia drugiej. Dynamiczny rozwój humanistyczno-społecznej koncepcji przedsiębiorczości nie musi oznaczać, że związek między ekonomią a przedsiębiorczością

Tabela 1. Koncepcje przedsiębiorczości: humanistyczno-społeczna i ekonomiczna

	Humanistyczno-społeczna koncepcja przedsiębiorczości	Ekonomiczna koncepcja przedsiębiorczości
Centrum zainteresowania	<ul style="list-style-type: none"> Przedsiębiorca jako jednostka o określonych cechach osobowościowych, wiedzy, wartościach, kompetencjach i umiejętnościach, charakteryzująca się wysoką intensywnością intencji przedsiębiorczych, potrafiąca wdrożyć sposobności przedsiębiorcze w życie sposób myślenia przedsiębiorczego i podejmowania decyzji przedsiębiorcza jednostka jako element społeczeństwa, kultury, grupy, zespołu kontekst działań przedsiębiorczych <p>RÓŻNORODNOŚĆ I SKOMPLIKOWANIE PROCESÓW PRZEDSIĘBIORCZYCH</p> <p>PRZYCZYNY DZIAŁAŃ PRZEDSIĘBIORCZYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> Procesy ekonomiczne, wykorzystanie zasobów w tworzącej się i funkcjonującej firmie przedsiębiorczość jako cecha gospodarek zależność między przedsiębiorczością a wzrostem i rozwojem gospodarczym zależność między przedsiębiorczością a zatrudnieniem zależność między przedsiębiorczością a innowacyjnością i technologią tworzenie wartości dodanej <p>OPTIMALIZACJA PROCESÓW PRZEDSIĘBIORCZYCH</p> <p>KONSEKWENCJE DZIAŁAŃ PRZEDSIĘBIORCZYCH</p>
Przedsiębiorczość a przedsiębiorstwo	Koncentracja na etapach poprzedzających założenie firmy czy wdrożenia projektu	Koncentracja na funkcjonującym już przedsiębiorstwie i posiadanych zasobach
Nauki pomocnicze	Psychologia, socjologia, filozofia, nauki o zarządzaniu (wymiar humanistyczny)	Ekonomia, nauki o zarządzaniu (wymiar ekonomiczny)
Metody badawcze	Dominacja badań jakościowych	Dominacja badań ilościowych
Implikacje dla edukacji	Zajęcia pobudzające kreatywność i przedsiębiorczy sposób myślenia	Biznesplan, finansowe planowanie inwestycji, zarządzanie projektem

Źródło: opracowanie własne.

Przedsiębiorczość i ekonomia – separacja czy integracja?

słabnie. Przeciwnie, powinna ona dawać podstawy do budowania koncepcji ekonomicznej, czerpiącej równoległe z ekonomii.

Dalsza droga ekonomii i przedsiębiorczości

W efekcie wyłonienia się dwóch koncepcji, przedsiębiorczość traktowana jest jako nie w pełni zintegrowana z naukami ekonomicznymi. Trudno jednak odseparować przedsiębiorczość od procesów i zjawisk rynkowych, gdyż posiada ona swoje korzenie w dorobku wybitnych ekonomistów, a kontekst ekonomiczny działań przedsiębiorców jest wszechobecny i nieunikniony. Mechanizm kształtowania się popytu i podaży nie jest samoczynny, a przedsiębiorstwa nie powstają same z siebie. Konkurencja i innowacyjność to również zjawiska, które nie sposób wyjaśnić bez uwzględnienia przedsiębiorcy. Podobnie zagadnieniem ekonomicznym jest zjawisko pojawiania się nowych rynków czy nowych produktów. S. Sarasvathy zadaje bardzo proste pytanie: *skoro konkurencja jest mechanizmem odkrywania nowej podaży, jaki mechanizm odpowiada za nowy popyt?*¹⁰ Odpowiedzi należy szukać w przedsiębiorczości.

Racjonalność zachowania przedsiębiorcy jest z punktu widzenia przedsiębiorczości podważana. To iluzja, która początkowo została przeniesiona do przedsiębiorczości z klasycznej ekonomii¹¹. Przedsiębiorca funkcjonuje w niepewnym otoczeniu, generującym natłok zdarzeń i informacji. Racjonalne podejmowanie decyzji oparte jest na wyszukiwaniu logicznych zależności między faktami i ich analizie. Taka analiza jest najczęściej czasochłonna i kapitałochłonna. Ponadto przedsiębiorca kieruje się w swych wyborach również emocjami i intuicją, czyli kategoriami nieobecnymi w racjonalnym modelu zachowań. Przedsiębiorca nie szuka rozwiązań optymalnych, ale satysfakcjonujących go. Założenie racjonalności zachowań często współistnieje z założeniem o możliwości przewidywania zmian na rynku. Sytuacja taka wydaje się być mocno wyidealizowana i odległa od praktyki. Przedsiębiorca doświadcza asymetrii informacji, która zresztą często jest impulsem do rozpoczęcia działalności.

Należy jednak zwrócić uwagę, że ekonomia współcześnie przechodzi również wiele transformacji. Według Ł. Hardta dywersyfikacja ekonomii może doprowadzić do uwzględnienia coraz większej liczby zjawisk empirycznych, dotychczas nieopisywanych metodami typowymi dla ekonomii¹². Również A. Wojtyna stwierdza, że ekonomia obecnie znalazła

się w punkcie zwrotnym¹³. W swym głównym nurcie powoli rozwija się w kierunku nauk bardziej „miękkich”, czyli mniej zmatematyzowanych, a w większym stopniu uwzględniających czynnik ludzki. Coraz częściej odchodzi się również od mechanistycznej wizji gospodarki. Potwierdzeniem takich tendencji może być pojawienie się nurtów ekonomii złożoności (*complexity economics*) czy ekonomii behawioralnej, które są przykładem wykorzystywania dla rozwoju ekonomii dorobku innych nauk. Na tym etapie naukowego rozwoju przedsiębiorczość wypracowała ciekawe stanowiska badawcze, które teraz mogą stać się podstawą dyskusji na temat założeń w ekonomii.

Stwierdzenie, że drogi przedsiębiorczości i ekonomii rozeszły się, wydaje się przedwczesne. Warto jednak zauważyć, że sytuacja odwróciła się. Początkowo to przedsiębiorczość jako wyłaniająca się koncepcja naukowa czerpała z ekonomii. Obecnie to ekonomia zgłasza zapotrzebowanie na nowe teorie ekonomiczne uwzględniające zjawisko przedsiębiorczości, czyli aktywną rolę przedsiębiorcy. Wyzwaniem wciąż wydaje się zerwanie z założeniami neoklasyków o samoczynności procesów rynkowych, racjonalności zachowań przedsiębiorcy, konkurencji doskonałej, maksymalizacji zysku i użyteczności. Z kolei przedsiębiorczość nie powinna wyrzekać się ekonomii i musi starać się wykorzystać jej dorobek do wyjaśniania zachowań przedsiębiorczych. Potrzebne są modele, w których zarówno rynek, jak i aktywny przedsiębiorca są obecni i współpracują.

Bibliografia

W.J. Baumol, *Formal entrepreneurship theory in economics: Existence and bounds*, „Journal of Business Venturing” 1993, Vol. 8, No. 3, s. 197–210.

M. Casson, *The entrepreneur. An economic theory*, II edition, Edward Elgar, Cheltenham UK – Northampton USA 2003.

N.J. Foss, P.G. Klein, *Entrepreneurship: From Opportunity Discovery to Judgment*, Center for Strategic Management and Globalization, Copenhagen Business School, Copenhagen 2008.

W.B. Gartner, *A conceptual framework for describing the phenomenon of new venture creation*, „Academy of Management Review” 1985, Vol. 10, No. 4, s. 696–706.

Ł. Hardt, *Rozwój ekonomii kosztów transakcyjnych a wzrost różnorodności współczesnej ekonomii*, „Ekonomista” 2010, nr 1, s. 9–34.

R.F. Hébert, A.N. Link, *In search of the meaning of entrepreneurship*, „Small Business Economics” 1989, Vol. 1, No. 1, s. 39–49.

B.A. Kirchoff, *Entrepreneurship's contribution to economics*, „Entrepreneurship Theory and Practice” 1991, Vol. 16, No. 2, s. 93–112.

¹⁰ S. Sarasvathy, *Causation and effectuation: toward a theoretical shift from economic inevitability to entrepreneurial contingency*, „Academy of Management Review” 2001, Vol. 26, No. 2, s. 243–263.

¹¹ Tamże.

¹² Ł. Hardt, *Rozwój ekonomii kosztów transakcyjnych a wzrost różnorodności współczesnej ekonomii*, „Ekonomista” 2010, nr 1, s. 9–34.

¹³ A. Wojtyna, *Współczesna ekonomia – kontynuacja czy poszukiwanie nowego paradygmatu?*, „Ekonomista” 2008, nr 1, s. 9–30.

A. Kurczewska, *Przedsiębiorczość jako proces współdziałania sposobności i intencji przedsiębiorczych*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2013.

S. Sarasvathy, *Causation and effectuation: toward a theoretical shift from economic inevitability to entrepreneurial*

contingency, „Academy of Management Review” 2001, Vol. 26, No. 2, s. 243–263.

A. Wojtyna, *Współczesna ekonomia – kontynuacja czy poszukiwanie nowego paradygmatu?*, „Ekonomista” 2008, nr 1, s. 9–30.

Entrepreneurship and economics – separation or integration?

Entrepreneurship as a research concept has its historic roots in economics. Therefore, it could be logically assumed that economics and entrepreneurship permeate, complement and inspire themselves. In reality, the situation is different. The aim of the paper is to discuss the relation between entrepreneurship and economics, as well as the perspectives of their co-existence in research practice. The paper first investigates the reasons of absence of entrepreneurship in economic theories. It also includes descriptions of two concepts of entrepreneurship - one rooted in economics and second one in humanities and social sciences. They differ in a focal point, understanding of an interplay between entrepreneurship and enterprise, as well as in research methods. The conducted analysis shows that the opinion that paths of entrepreneurship and economics are separated seems to be premature. The situation has reversed. At the beginning, entrepreneurship as an emerging research concept drew from economics. Nowadays, it is economics that calls for new theories embedding entrepreneurship and needs more understanding of active role of entrepreneur. The paper calls for verification of some basic assumptions in economics basing on the development of modern entrepreneurship. There is a great need for models in which both market and active entrepreneur are present and co-exist.

POLECAMY

Wojciech Bizon, Andrzej Poszewiecki (red.)
Innovative tools for facilitated transfer of entrepreneurial skills and knowledge
 Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2013

W latach 2011–2013 Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Gdańskiego wraz z partnerami realizował projekt Case Simulator (www.casesimulator.pl), którego głównym celem było zwiększenie umiejętności kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród studentów ostatnich lat studiów. Realizacja celu miała przyczynić się do poprawy pozycji tych studentów na rynku pracy oraz do aktywniejszego podejmowania przez nich własnej działalności gospodarczej. Prezentowana publikacja stanowi raport podsumowujący ten projekt. Przedsięwzięcie było współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Publikacja dostępna w wersji elektronicznej na stronie:

<http://e-mentor.pl/9e90>.

icould – inspiracja dla kariery

Serwis icould jest adresowany do młodych ludzi, którzy planują swoją ścieżkę zawodową i poszukują informacji na temat aplikowania o pracę, praktyk i pracy w różnych zawodach. Na stronie można znaleźć nagrania wideo, w których przedstawiciele różnych branż opowiadają o swojej codziennej pracy. Serwis publikuje także informacje praktyczne dotyczące średniej płacy, wymagań i szczebli rozwoju na danym stanowisku. Czytelnicy znajdą tu także artykuły i wskazówki doradców zawodowych. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://icould.com>.